

Султантөрөева Ч.М.

ага окутуучу

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

Бишкек ш.

monoldaevach@gmail.com

Каниметова А.Б.

ага окутуучу

К.Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университети

Бишкек ш.

ЧЕТ ТИЛИН АТАЙЫН АДСТИК БОЮНЧА ОКУТУЛБАГАН СТУДЕНТТЕРГЕ ЭКИНЧИ ЧЕТ ТИЛИН ОКУТУУНУН ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ

Аннотация. Бул макалада студенттерге экинчи чет тилин үйрөтүүгө карата окутуунун айрым усулдук өзгөчөлүктөрүнө көңүл буруу боюнча сунуштардын керектиги айтылат. Атайын чет тили боюнча лингвистикалык даярдоодогу эмес экинчи чет тилин үйрөнүп аткан студенттерди даярдоого карата окутуунун мазмунуна көңүл бөлүү зарыл саналат. Азыркы заманбап окутуунун шарттарында жогорку окуу жайларда экинчи чет тилин окутуунун ролу, ошондой эле ал процесс эң актуалдуу болуп, методикалык жана уюштуруу аспекти катары кеңири каралууда. Чет тилин үйрөнүү үчүн экинчи тилди кошумча тандоо жана аны окуп үйрөнүү маселесине жана ошондой эле аны окуткан мугалимдин кесиптик ишмердүүлүгүнө өзгөчө көңүл бурулуусу зарыл. Бул макалада окутуучунун экинчи чет тилин окутуудагы жеке тажрыйбасына негизделген замандын учурдагы педагогикалык методикалык усулдарын терең өздөштүрүүсү ошондой эле аны практика жүзүндө окутулушунун мазмуну да актуалдуу болуп саналат. Макаланын негизги мазмуну студенттерге экинчи чет тилин окутуу бул окутуунун кайсы бир варианттарынын бири катары каралуусуна эмес, аны өзүнчө дисциплина катары карап мамиле кылуу керектиги айтылат. Макалада экинчи тилди окутуу жана үйрөтүү процессинин методологиялык жана уюштуруучулук өзгөчөлүктөрү лингвистикалык окутуу методологиялык өзгөчөлүктөрүнөн айырмаланып, студенттер менен иштөөдө жеңилдиктер окутуунун мазмунунда эске алынып, иштөөгө карата мугалимдин ишмердүүлүгүн аныктоо болуп саналат. Негизинен төмөнкүдөй мазмундуу түзүлүш каралат:

1) Студенттерге экинчи чет тилин окутууга карата байланышкан маселелер жогорку окуу жайларынын дидактикалык окутуу усулдарында өзгөчө орунду ээлеши .

2) ЖОЖдо экинчи чет тилин окутуу аны биринчи чет тилин окутуудан олуттуу түрдө айырмалап турган белгилүү бир методикалык жана уюштуруучулук өзгөчөлүктөргө ээ болушу.

Негизги сөздөр: университет, лингводидактика, билим берүү, экинчи чет тили, статус, имплициттик мамиле, мотивация, тандоо, эмгек рыногу, тил билбеген студенттер.

Султантороева Ч.М.

старший преподаватель

Кыргызский государственный университет имени И.Арабаева

г. Бишкек
Каниметова А.Б.
старший преподаватель
Кыргызский государственный университет имени К.Карасаева
г. Бишкек

ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ ВТОРОГО ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМ, НЕ ОБУЧАЮЩИМСЯ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Аннотация. В данной статье говорится о необходимости уделять внимание некоторым методическим особенностям обучения студентов второму иностранному языку. Подчеркивается важность содержания обучения для студентов, которые изучают второй иностранный язык, но не имеют специальной лингвистической подготовки. В условиях современного образования роль преподавания второго иностранного языка в вузах становится особенно актуальной, и данный процесс рассматривается в широком методическом и организационном аспектах. Особое внимание необходимо уделять выбору второго языка для изучения, самому процессу его освоения, а также профессиональной деятельности преподавателя. В статье отмечается значимость глубокого овладения современными педагогическими и методическими приемами на основе личного опыта преподавателя, а также их практического применения в обучении. Основная идея статьи заключается в том, что преподавание второго иностранного языка следует рассматривать не как вариант обучения, а как самостоятельную дисциплину. Методологические и организационные особенности процесса обучения второму иностранному языку отличаются от лингвистических методологических подходов, и при работе со студентами необходимо учитывать эти различия, что в свою очередь определяет деятельность преподавателя. В целом рассматривается следующая содержательная структура:

1. Вопросы, связанные с обучением студентов второму иностранному языку, должны занимать особое место в дидактических методах преподавания в вузах.
2. Обучение второму иностранному языку в вузах имеет определенные методические и организационные особенности, которые существенно отличают его от преподавания первого иностранного языка.

Ключевые слова: университет, лингводидактика, образование, второй иностранный язык, статус, имплицитный подход, мотивация, выбор, рынок труда, студенты без языковой подготовки.

Sultantoroeva Ch.M.
senior lecturer
Kyrgyz state university named after I. Arbaev
Bishkek c.
Kanimetova A.B
senior lecturer
Kyrgyz state university named after K.Karasaev
Bishkek c.

TEACHING A FOREIGN LANGUAGE AS A SECOND FOREIGN LANGUAGE: METHODOLOGICAL ASPECTS FOR NON-SPECIALIST STUDENTS

Abstract. The article discusses the need to develop recommendations that emphasize certain methodological aspects of teaching students a second foreign language. Attention should be paid to the content of instruction in order to prepare students who are studying a second foreign language, rather than focusing solely on linguistic training in a particular foreign language. In the current context of educational development, the role of second foreign language instruction in higher education institutions, as well as the teaching process itself, is becoming increasingly relevant and is widely addressed both methodologically and organizationally. Particular attention should be given to the choice and study of a second foreign language alongside the first foreign language, as well as to the professional activity of the teacher delivering the course. This article examines the teacher's in-depth mastery of modern pedagogical techniques, based on personal experience in teaching a second foreign language, as well as the content of his or her practical teaching. The main point of the article is that teaching students a second foreign language should not be regarded merely as an option, but as an independent academic discipline.

The article examines the methodological and organizational specificities of teaching and learning a second foreign language. Unlike the methodological aspects of purely linguistic instruction, these specificities are largely shaped by the teacher's professional activity, in relation to both the content of instruction and the practical facilitation of student learning. The discussion is structured around the following points: Issues related to teaching a second foreign language occupy a distinct place within the didactic methodology of higher education. Second foreign language instruction at the university level is characterized by methodological and organizational features that significantly differentiate it from the teaching of a first foreign language.

Keywords: higher education, language didactics, education, second foreign language, status, implicit attitude, motivation, choice, labor market, foreign students.

Лингвистикалык эмес жогорку окуу жайларда экинчи чет тилин окутуу маселеси экономиканын глобалдашуусу, телекоммуникациялык технологиялардын тез өнүгүүсү жана эмгек рыногундагы атаандаштыктын күчөшү шартында жыл сайын актуалдуулук алууда. Кесипкөй лингвисттердин айкын ой-пикирлеринде жана заманбап отечестволук илимий эмгектерде, анын ичинде диссертацияларда, лингвистикалык окутуу лингвистикалык билим берүүдөгү негизги процесс катары каралышы керектиги баса белгиленет [3, 123-130].

Лингвистикалык окутуу лингвистикалык билим берүүдөгү эң башкы процесс катары каралышы керек экендигин, кесипкөй лингвисттердин айкын ойлорунда, ата мекендик окумуштуулардын заманбап илимий эмгектеринде, анын ичинде диссертацияларында кеңири чагылдырылган.

Чет тилин өздөштүрүү процесси кичине көлөмдөн баштап өздөштүрүлөт. Чындыгында адамдын чет тилин өздөштүрүүсүндө аны үйрөнүү процессинде айрым бир катар өзгөчөлүктөр бар экендигин эске алынуусу керек:

1) чет тилин үйрөнүп жаткан адамдын жаңы тилди өздөштүрүү буга чейин кайсы бир тилди билүү тажрыйбасы бар экендиги.

2) Европа тилдеринде көптөгөн жалпы сөз уңгулары жана грамматиканын иштешинин окшош принциптери кайсы бир тилдер менен салыштыруу аркылуу жүргүзүлөт. Бул убакытты бир топ кыскартат жана экинчи тилди үйрөнүүнүн натыйжалуулугун жогорулатат.

3) биринчи чет тилин ийгиликтүү үйрөнүү менен адам ага ээ болуунун практикалык пайдасын сезет, бул экинчи тилди үйрөнүү мотивациясына оң таасирин тийгизет. Жогорку окуу жайларынын лингводидактика жана педагогика боюнча тил боюнча адис эмес студенттерге экинчи чет тилин окутуу дээрлик колго алынып келет.

Бул макаладагы **негизги ой**-лингвистикалык эмес университеттердин шартында экинчи чет тилин окутуунун өзгөчөлүктөрүн эске алуу болуп эсептелинет.

негизги максаты – лингвистикалык эмес университеттерде экинчи чет тилин окутуунун өзгөчөлүктөрүн эске алуу. Ошондой эле, тил билбегендерге экинчи чет тилин окутуу максатка ылайыктуу жана зарыл экендиги белгиленет [4, 98-105 бб; 5, 56-63]. Ошол эле учурда тил билбегендерге экинчи чет тилин окутуу максатка ылайыктуу жана зарылдыгында экендиги белгиленет.

Демек, бүгүнкү күндө чет тилдердин профессионалдуулугун жогорулатуу гана эмес, ар тараптуу өнүккөн, билимдүү жана өзүн-өзү көрсөтүүчү инсандын чыга тургандыгына басым жасалышы керек. Маалымат агымынын шартында өзүн-өзү актуалдаштыруу маселеси чоң мааниге ээ. Рыбакова өзүнүн макаласында инсандын өзүн актуалдаштыруусу манипуляцияга карама-каршы көрүнүш экенин жана мындай адамдын негизги сапаттары болуп өзүн-өзү сыйлоо, субъективдүүлүк, өз алдынчалыкка жана эркиндикке умтулуусу жана ошондой эле чыгармачылык экендигин айтат [1, 101- 102 б.].

Бир нече тилди билген адам бир эле нерсе жөнүндө маалыматты көбүрөөк булактар аркылуу ала алат. Ал бир эле нерселер боюнча ар кандай, кээде ал тургай карама-каршы көз караштарды салыштырууга жана ошону менен бир кыйла бекем негизде өзүнүн көз карандысыз пикирин калыптандырууга мүмкүнчүлүк алат. Чет тилин тандоо маселеси бүгүнкү күндө тил үйрөнүү үчүн эле эмес, турмуштагы өз кесибин улантып же практикалап иш жүзүнө ашырууга карата тандоо керек, бул жөнөкөй маселе эмес.

Үч же андан көп чет тилдерин билүү үчүн мыкты жөндөмдүүлүктөргө ээ болуу керек жана чоң кызыгуу, тынымсыз машыгуу керек. Эреже катары, мунун бардыгын профессионал тилчилер жөнүндө айтууга болот. Бирок, биздин өлкөдө үч же андан көп чет тилде сүйлөгөн тил адистери сейрек кездешет.

Лингвистикалык эмес университеттерде көбүнчө бир гана экинчи тилди окутуу киргизилген, анткени адистештирилген бөлүм жок болгон учурда ар кандай чет тилдерин билген көп сандагы мугалимдерди тартуу кыйын же болбосо окуу жайдын каражатынын жетишсиздигине көз каранды. Бул өзгөчө сейрек тилдерге тиешелүү. Ошентип, студенттер кайсы экинчи чет тилин окуй тургандыгы университеттен көз каранды. Төмөндө мүмкүн болгон варианттарды карап көрсөк, мисалы немец тили (Deutsch). Бул тил азыркы учурда өткөн кылымдын экинчи жарымында бир аз жоголгон позицияларын активдүү калыбына келтирүүдө. Француз жана испан тилдерине салыштырмалуу, бул эне тили катары өтө аз колдонулат, бирок ал дүйнө жүзү боюнча англис тилинен кийинки экинчи чет тил болуп саналат. Мунун себеби немис тилдүү өлкөлөрдүн күчтүү экономикасы, ошондой эле Европанын так борборунда жайгашкандыгынын натыйжасында өзүнүн күчүн жоготпой келет. Анын таасиринде көп өлкөлөрдө көптөгөн немис компаниялары өздөрүнүн иштерин активдүү улантып келишет. Демек, компаниянын өкүлү болуш үчүн же өзүнүн билимин бул бизнеске, айрыкча технологиялык тармактарына аралаштырууга немис тилинин орду чон болууга тийиш. Ал эми Германияга иш сапар менен барууну пландап жаткандар үчүн тил билүү пайдалуу жана зарылчылыкты да алып келет.

Франсуз тили көпчүлүк өлкөлөрдө, ошондой эле англис жана немис тилдеринен кийинки үчүнчү популярдуу чет тили болуп эсептелинет. Француз тилинде сүйлөгөндөрдүн саны боюнча биздин планетада немис тилине караганда кеңири таралган жана немис тилинен айырмаланып, БУУнун жумушчу тилдеринин катарына кирет. Экинчи жагынан, көптөгөн француз тилдүү мамлекеттер экономикалык жактан анча өнүккөн эмес, ал эми немис тилдүү өлкөлөрдүн бардыгы экономикалык жактан мыкты өнүккөн өлкөлөр болуп эсептелинет. Француз тили маданият менен искусствонун тили болуп саналат жана гуманитардык тармакта иштегендерге көбүрөөк ылайыктуу.

Лингвистикалык эмес ЖОЖдо экинчи чет тилин окутуунун методикалык жана уюштуруучулук өзгөчөлүктөрү болуп, окуу процессин уюштуруу жагын экинчи чет тилин кайсы курстардан баштап окутулушу маанилүү экендиги каралып келет.

Практика көрсөткөндөй, лингвистикалык эмес Жогорку окуу жайларында экинчи чет тили айрым учурларда биринчи курстардан, айрым учурларда экинчи курстардан окутулуп келет. Бирок бул окутуунун мөөнөтүнө аз саат каралгандыктан кыска убакытка эсептелинип, ЖОЖдордо бир курстук программа менен окутулуп, токтотулат.

Мындай абалдан соң негизи төмөндөгүдөй аргументтер болушу мүмкүн:

1) лингвистикалык даярдык студенттердин кеминде 3 жыл окутулушу өз натыйжасына жетмек;

2) тил билбеген студенттер чет тилин үйрөнүүдө ар кандай тоскоолдуктарды багынтып, жаңыдан тилге профессионалдык мамиле жасоого багыт алган кезде тилдин токтоп калыш аларды кайрадан антипатияга алып келиши мүмкүн;

3) тилге көбүрөөк багытталган лингводидактикалык проблемалардын женилдеп баратышында кыска курстук программа студенттердин билимине кескин кедергисин тийгизип, андан аркы тилге болгон кызыгуусун жоготот;

4) 2-3 жылдык программа менен студенттин тил өздөштүрүүсү кеңейип, көбүнүн иш тажрыйбасы топтолуп, эмгек рыногунун өзгөчөлүктөрүн түшүнүшмөк жана ийгиликтүү карьера үчүн тилди билүүнүн маанилүүлүгүн сезишмек.

Лингвистикалык эмес университеттерде экинчи тилди окутууну кыска мөөнөттө окутулушу менен тынымсыз тил практикасынын улантылбашы, чет тилди бара-бара пассивдүү болуусун шарттайт. Бул адамдын келечегине өтө зарыл нерсени токтотуу менен, коммуникацияда ага иш алып барууга даяр эмес экендигин билдирет, мунун натыйжасында студент жазылган орточо татаалдыктагы тексттерди гана түшүнө алуу мүмкүнчүлүгү менен чектелип калат.

Заманбаптын талабына ылайык чет тилин билүү карьералык ийгиликке алып келет деген пикирлер дагы эле бар. Анткени чет тилин талап кылган жумуш орундары аз болгону менен чет тилин билгендер көп эмес, ошондуктан жумушка орношуу жана ал жерде туруктуу иштеп калуу мүмкүнчүлүгү жогору экендиги менен ырасталат.

Албетте котормо бөлүмдөрүнүн бүтүрүүчүлөрү негизги тилди жакшы өздөштүргөн адистер катары мындай вакансияларга алгачкы талапкерлер болуп саналат. Бирок суроо-талап боюнча жакшы кесипкөй тилди мыкты билген адис азыркы экономикалык реалдуулукта алардан кем калышпай тандалышы керек.

Лингвистикалык эмес университеттерде экинчи чет тилин окутуу төмөнкүдөй өзгөчөлүктөргө ээ боло алат: 1) Окутуу нөлдөн баштап жүргүзүлөт. 2) Окутуу мектеп программасына негизделбейт жана ага эч кандай байланышы жок. 3) Экинчи чет тилин окутуу студенттердин лингвистикалык даярдыгын тереңдетүүгө мүмкүнчүлүк болот. 4) Экинчи

чет тилин үйрөнүү алфавитти деталдуу талдоосуз ишке ашат, бул алгачкы этапта тилди үйрөнүү процессин тездетүүгө мүмкүндүк берет.

Акыркы убакта башка кесиптердин адистерине чет тилин үйрөтүү практикалык мүнөздө болушу керектиги жөнүндө көп айтылып жатат, анткени тилди билүү алар үчүн прикладдык мааниге ээ. С.В. Тенитилов азыркы дүйнөдө белгилүү лингвистикалык билимдерге ээ болуу гана эмес, ошондой эле конкреттүү коммуникация маселелерин чечүү үчүн аларды маданияттар аралык коммуникациянын ар кандай кырдаалдарында билгичтик менен колдоно билүү абдан маанилүү экенин туура белгилеген [2, 95 б.].

Чынында эле, чет тилин үйрөтүүнүн милдеттеринин бири мектепте окуп жаткан материалды жалпылоо болбосо, бул кандайдыр бир жаңы теорияны билдирет. Бул грамматика боюнча иштөөдө имплициттүү ыкма эч кандай грамматикалык эрежелерди түшүндүрүү менен коштолбостон, ички туюм менен сезе турган, башкача айтканда, эрежелерди түшүндүрбөстөн үйрөтүүгө мүмкүндүк берет.

Ушундан улам, төмөнкүдөй мүмкүнчүлүктөр пайда болот:

1) баштапкы этапта тилди үйрөнүүнү тездетүү;

2) студенттердин мотивациясын жогорулатуу;

3) функционалдык деп аталган тилге көбүрөөк көңүл буруу, башкача айтканда сөз айкаштарын өзүнчө тилдик бирдиктер катары кеңири таралган кеп жагдайларында зарылдыгын иштеп чыгуу;

4) кандайдыр бир грамматикалык кубулушту толук эмес изилдөө. Мисалы, сиз студенттерге белгилүү бир зат атоочторду атап, аларга этиштердин формаларын гана берип, алардын үстүндө иштеп, керектүү учурда калгандарын кошумчалай аласыз.

Студенттер өздөрүн жаңы чөйрөдөн таап, чет тилдик чөйрөгө көнүү мүмкүнчүлүгүн сезишет. Практика көрсөткөндөй, чет тилди үйрөнүүгө болгон мотивациянын деңгээли тилдерге өзгөчө кызыкпагандардын арасында да кыйла жогору. Кандайдыр бир тилди нөлдөн баштап үйрөнүүдө коммуникативдик метод өзгөчө лексика менен иштөөдө эффективдүү болот, анткени лексикалык бирдиктердин котормосуз семантизациясын колдонуу абдан оңой. Окуунун баштапкы этабында кирген сөздөрдүн көбү бизди курчап турган объектилерди билдирет. Аларды визуалдык түрдө, эне тилдин жардамысыз эле көрсөтүү оңой. Чынында эле, тилде так окуу эрежелери болсо, студенттер анын жардамы жок эле каалаган сөздү окуй алат. Ошентип, тил билбеген студенттерге экинчи чет тилин үйрөтүүдө транскрипция жөнүндө такыр сөз кылбоо керек. Бул сөздөрдүн окуу жана айтылышы боюнча ишти бир топ тездетет, ошондой эле сабакта теориялык материалдардын көлөмүн азайтат.

Экинчи чет тили мугалиминин профессионалдык иш-аракетинин өзгөчөлүктөрү белгиленгендей, студенттерди лингвистикалык жактан даярдоодо колдонулган методдордун эффективдүүлүгү акырында мугалимдин кесипкөйлүгүнөн көз каранды. Азыркы учурда университетте эле эмес, жалпы эле чет тили мугалиминин эң маанилүү сапаттарынын бири-бул методикалык ийкемдүүлүк. Бүгүнкү күндө мугалимдердин көбү бир эмес, бир нече окуу жайларында иштешет. Негизги билим деңгээли боюнча да, тилди билүү деңгээли боюнча да, аны изилдөөгө болгон мотивациясынын деңгээли, турмуштук жана кесиптик кызыкчылыктары жана башкалар боюнча да алар такыр башка-башка аудиториялар менен иштешүүгө туура келет. Албетте, мугалимден кандайдыр бир коомчулуктун кызыгуусун жана мотивациясын талап кылуу утопия болмок, бирок бүгүнкү күндө мугалим өзүнүн аудиториясы кандай экенин билип, студенттердин чыныгы муктаждыктарына ылайык окуу максаттарын

жана милдеттерин коюуга, өзүнүн мүмкүнчүлүгүнө жараша тандалган усулдук ыкмаларды колдонууга тийиш.

Ушуга байланыштуу, биринчи учурда окутуу өзүнүн деңгээлинде жүрүп жатканы менен, тил билбеген студенттерди окутуу кээ бир мугалимдер үчүн болочок профессионал лингвисттерге караганда кыйыныраак экендиги парадоксалдуу. Чындыгында лингвистикалык эмес университеттерде иштеген мугалимдердин дээрлик бардыгын эки категорияга бөлүүгө болот: 1) илимий даражасы жана наамы бар окутуучулар. Алар теориялык илимий ишмердикте тажрыйбага ээ же студенттерди окутуу менен катар аны менен активдүү алектенишет. 2) илимий даражасы жана наамы жок, бирок студенттер менен лингвистикалык билим боюнча бай тажрыйбасы бар окутуучулар да жакшы ийгиликтерди жаратып келишет.

Ал эми лингвистикалык эмес окутуу багыттарынын студенттерине келсек, лингвистикалык даярдык жөнүндө сөз кылуу керек, бул өз кезегинде заманбап адис үчүн практикалык мааниге ээ болгон, теориялык жана лингвистикалык билимдердин минималдуу көлөмү менен чет тилин практикалык өздөштүрүү дегенди билдирет. Практикалык көндүмдөр менен бирге «Чет тили» бир дисциплинанын чегинде берилиши керек. Ар кандай чет тилин үйрөнүүдө фонетика, грамматика, сөз жасоо жана лексика анын негизги аспектилерин болуп саналат, бирок тилди билбеген студенттерге тилди үйрөтүүдө аларды окутуу теориялык эле негиде эмес, практикалык элементтер көбүрөөк болушу керек.

Университеттин мугалими кайсы категорияга кирбесин, тилди өздөштүрүүдөгү өзүнүн тажрыйбасы жана лингвистикалык билими студенттер менен иштөөдө кандайдыр бир өз көрсөткүчүн көрсөтүүсү зарыл. Эгерде окутуучу методикалык ийкемдүүлүктү көрсөтсө, лингвистикалык даярдыктын максаттарына жана милдеттерине жетишет. Ошондой эле лингвистикалык эмес университеттин өзгөчөлүгүнө карата ийгиликтерди камсыз кыла алат.

Тил билбегендерге экинчи чет тилин окутууда төмөнкүлөр болушу зарыл:

- а) практикалык багытта;
- б) коммуникативдик багытта;
- в) тездетилбеген баштапкы этапта;
- г) биринчи чет тилине таянуу.

Чет тилинен тышкары башка тилдерди билүү мамлекеттик, компаниялардын жана алардын кызматкерлеринин, ошондой эле, атап айтканда, айрым жарандардын эл аралык байланыштарга чейин өсүшүн эске алганда, милдеттүү түрдө үйрөнүүсү абзел. Экинчи чет тилин үйрөнүү үчүн аны тандоо өтө татаал маселе, анткени ар кандай мезгилдерде ар кандай тилдер ар кандай статуска жана суроо-талаптын ар кандай даражасына ээ. Бүгүнкү күндө тилдин статусу анын географиялык жайылышы жана сүйлөгөндөрдүн саны менен гана эмес, ал мамлекеттик тил болгон өлкөлөрдүн экономикалык өнүгүүсү менен байланыштуу.

Колдонулган адабияттар:

1. Рыбакова Н. А. Самоактуализация педагога в профессиональной деятельности и условия её становления // Вестник Московского института лингвистики. – 2012. – № 1. – С. 101–102.
2. Тенитилов С. В., Флеров О. В. Влияние современных педагогических идеалов на обучение иностранным языкам // Вестник Российского нового университета. – 2010. – № 1. – С. 95–99.
3. Иванова, И. И. (2020). Проблемы преподавания второго иностранного языка в нелингвистических вузах. *Вестник КГУ им. И. Арабаева*, 45(3), – С. 123–130.

4. Петров, П. П. (2019). Методические подходы к обучению иностранным языкам в высшей школе. *Вестник КГУ им. И. Арабаева*, 44(2), – С. 98–105.
5. Сидорова, С. С. (2018). Роль мотивации в изучении иностранных языков студентами. *Вестник КГУ им. И. Арабаева*, 43(1), – С. 56–63.

Рецензент: филология илимдеринин кандидаты Мырзалымбекова А.К.